

De Ideale Man: meer klucht dan komedie

door Ank Aerts

Regisseur Theu Boermans bereidt in zijn voorwoord in het programma-boekje van De Ideale Man de toneelkijker voor op een “komedie over de politiek, maar ook over de eeuwige strijd tussen de geslachten”. De kijker hoeft de moraal niet zelf te ontdekken, die krijgt hij cadeau: de leugen blijft bestaan.

(foto: Kurt van der Elst)

Wie hoopt op een stevige aanklacht tegen de politieke machthebber die, als het om integriteit gaat, er nogal Van Rey-achtige opvattingen op na houdt, komt bedrogen uit. Als er al iemand op de hak wordt genomen in deze voorstelling is het eerder de op de rijkdom van de politicus meeliftende, liefvallige echtgenote.

De hoofdpersoon in het verhaal Robert Chiltern is staatssecretaris van Buitenlandse Zaken. Chiltern heeft een geheim: aan het begin van zijn carrière is hij niet altijd even correct geweest. Hij verkocht geheime staatsinformatie om er zelf beter van te worden. Zijn vrouw Gertrude, weet hier niets van. Zij adoreert hem als een heilige. Het komt haar

(foto: Kurt van der Elst)

natuurlijk niet slecht uit dat ze, genietend van zijn succes en aanzien, in mooie jurkjes de mevrouw kan uithangen in kringen, waar het draait om luxe leventjes en goede doelen. Chilterns geheim echter, maakt hem als politicus kwetsbaar. Het duurt dan ook niet lang voordat degene die deze kwetsbaarheid gaat uitnutten ten tonele komt in de persoon van Laura Chevely. De pinnige zakenvrouw Chevely is de ex-vriendin van een goede vriend van het echtpaar Chiltern: Arthur Goring de dandy.

Het is feest in huize Chiltern en er komt al snel een spel op gang tussen de vier hoofdpersonen. De acteurs spelen overtuigend. Uiterlijke presentatie, beweging en tekst zijn volledig in overeenstemming met de karakters. Gaandeweg het verhaal komen de hoofdpersonages in een crisis terecht, maar ondanks deze ontwikkeling blijven de personages eendimensionaal, op het karikaturale af. Robert Chiltern, niet eens zo'n onaardig man, blijft de gevierde politicus. Zijn vrouw Gertrude, die door Laura Chevely treffend gekarakteriseerd wordt als “in elke pennestreek de tien geboden”, valt halverwege dan wel even van haar geloof, maar blijft uiteindelijk toch de volgzame echtgenote. De crisis van deze voorbeeldige vrouw-van is groots uitgewerkt. Maar ondanks dat krijgt het stuk niet de diepgang die je verwacht. Het werkt eerder op de lachspieren om te zien hoe ze tot in haar tenen teleurgesteld is, als blijkt dat haar geliefde held een vlekje heeft.

De Ideale Man is een komisch maar jammer genoeg ook een oppervlakkig stuk om naar te kijken. En dat ligt niet in de laatste plaats aan de flauwe woordgrappen, de vaak herhaalde dubbelzinnigheden en het verwarrende gedoe met briefjes in decolletés en binnenzakken. Voeg daaraan toe de in een slaapkamer verstopte vrouw en een in elkaar stortend decor en de klucht is compleet.

Omdat De Ideale Man een geesteskind is van -toch niet de eerste de beste- schrijver Oscar Wilde en bovendien bewerkt is door de feministische maatschappij-criticus Elfriede Jelinek, verwacht je een stuk dat je meer aan het denken zet. Niet alleen de leugen blijft in de pot, zoals Boermans belooft, maar ook de diepgang blijft onder de deksel. De Ideale Man is goed voor een avondje aangenaam vermaak. Leuk dus, voor wie daarvan houdt.

(foto: Kurt van der Elst)

De Ideale Man – Het Nationale Toneel (Parkstad Limburg Theaters, Heerlen, 27 november 2013)